

GELIJK ANDERS DIVERSITEIT, GELIJKWAARDIGHEID EN INCLUSIE

Beleid 2025–2030 Schouwen-Duiveland

November 2025

Inhoud

Voorwoord	3
Samenleven in diversiteit: ruimte voor ieders verhaal	3
Samenvatting	4
4 ambities vormen het fundament	4
Lokale Inclusie Agenda	4
Samenwerking en verantwoordelijkheid	4
Conclusie	4
1. Inleiding	5
Introductie diversiteit en inclusie	5
Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie op Schouwen-Duiveland	5
Evaluaties, nieuw beleid en Lokale Inclusie Agenda 2025–2030	6
Leeswijzer	6
2. Buitensluiting	7
Introductie	7
Categorieën	7
1. Fysieke (lichamelijke) beperking	7
2. Mentale (geestelijke) beperking	8
3. Sociale beperking en neurodivergentie	8
4. Financiële beperking	8
5. Buitensluiting zonder beperking	9
Onbedoelde/onbewuste en bedoelde/bewuste buitensluiting	10
De gevolgen van buitensluiting	10
De weg naar ondersteuning of hulp	10
3. Waar willen we naartoe op Schouwen-Duiveland?	11
Introductie	11
Ambitie 1: een veelzijdige gemeente	11
Ambitie 2: een veerkrachtige gemeente	12
Ambitie 3: een toegankelijke gemeente	13
Ambitie 4: een verbindende gemeente	13
4. Hoe werkt gemeente Schouwen-Duiveland aan de ambities?	15
Introductie	15
Middelen	15
5. Bijlage 1: Kaders	16

Voorwoord

Samenleven in diversiteit: ruimte voor ieders verhaal

Schouwen-Duiveland is een eiland van wind, ruimte en verbinding. De uitgestrekte polders, de dijken, de dorpen en de zee herinneren ons eraan dat we altijd samen sterker staan. Samen tegen de storm, samen in de zon.

En toch, hoe vanzelfsprekend we ook denken dat verbinding is, gebeurt het niet altijd vanzelf. We luisteren niet altijd écht naar elkaar. Soms zien we elkaars verschillen sneller dan wat ons verbindt. Soms voelt iemand zich anders, niet gezien, of zelfs buitengesloten. Dat is pijnlijk. Want iedereen verdient het om erbij te horen en een bijdrage te kunnen leveren.

We willen een samenleving waarin ieder mens zichzelf kan zijn. Waar het niet uitmaakt waar je geboren bent, wie je liefhebt, hoe je lichaam werkt of hoe je denkt. Waar je niet hoeft te passen in een hokje, maar gewoon mens mag zijn. Gelijkwaardig, met ruimte voor verschil.

We geloven dat diversiteit onze samenleving rijker maakt. Dat andere perspectieven ons scherper maken. Dat verschillende verhalen onze dorpen kleur geven. En dat we alleen sámen vooruitkomen, als we ook sámen ruimte maken voor elkaar.

We spreken ons uit tegen buitensluiting. We kiezen voor inclusie. Niet als abstract beleid, maar als dagelijkse houding. In ons werk, in onze dorpen, op het sportveld, in het buurthuis, op school en op straat.

Inclusie vraagt soms lef. Het vraagt om de stap naar de ander te zetten, ook als dat ongemakkelijk is. Het vraagt om echt luisteren, om vragen te durven stellen, om nieuwsgierigheid boven oordeel te stellen. Maar als we dat doen, zullen we zien: er is meer dat ons verbindt dan dat ons scheidt.

Iedere inwoner doet ertoe. Elk verhaal telt. En daarom zetten we samen stappen naar een gemeente waarin iedereen zich thuis kan voelen. Niet morgen perfect, maar vandaag al begonnen.

Ankie Smit, wethouder diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie

Samenvatting

De gemeente Schouwen-Duiveland zet zich in voor een samenleving waarin iedereen zich welkom, veilig en gewaardeerd voelt. Het beleidsdocument *Gelijk anders. Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie* beschrijft de richting en ambities voor de periode 2025–2030. Het is gebaseerd op de overtuiging dat verschillen mensen juist verbinden – op voorwaarde dat er ruimte is voor ontmoeting, gelijkwaardigheid en wederzijds begrip.

Buitensluiting voorkomen

Het beleid erkent dat buitensluiting – bewust of onbewust – nog steeds voorkomt. Mensen kunnen worden buitengesloten op basis van een fysieke, mentale, sociale of financiële beperking, of simpelweg omdat zij afwijken van de heersende norm. Dit heeft ingrijpende gevolgen voor hun welzijn en participatie. Daarom zet de gemeente in op het doorbreken van uitsluiting en het toegankelijk maken van ondersteuning.

4 ambities vormen het fundament

1. **Een veelzijdige gemeente** – waarin diversiteit wordt gezien als kracht, en ontmoeting wordt gestimuleerd.
2. **Een veerkrachtige gemeente** – die inzet op gelijke kansen, mentale gezondheid en creativiteit.
3. **Een toegankelijke gemeente** – fysiek, mentaal, sociaal én financieel.
4. **Een verbindende gemeente** – waar de gemeente zelf het goede voorbeeld geeft en structureel werkt aan inclusie in beleid en uitvoering.

Lokale Inclusie Agenda

De ambities zijn uitgewerkt in de Lokale Inclusie Agenda 2025-2030, het uitvoeringsprogramma bij dit beleidskader. Hierin staan concrete suggesties voor acties, samenwerking en monitoring.

Samenwerking en verantwoordelijkheid

De gemeente neemt hierin een actieve rol, maar inclusie vraagt inzet van iedereen: inwoners, organisaties, ondernemers en samenwerkingspartners. Iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid om bij te dragen aan een diverse, gelijkwaardige en inclusieve samenleving. In uitvoering van beleid, activiteiten, (in)formele gesprekken en evaluaties met inwoners en partners komen de onderwerpen actief aan bod.

Conclusie

Met dit beleid kiest Schouwen-Duiveland voor een toekomst waarin niemand wordt buitengesloten. Want iedereen doet ertoe en iedereen krijgt kansen om mee te doen.

De eenheid van de wereld bestaat niet in uniformiteit, maar in harmonie tussen verschillen.
– Rabindranath Tagore

Introductie diversiteit en inclusie

Ieder mens is uniek. Mensen verschillen onder meer in leeftijd, postuur, huidskleur, geaardheid, gender, karakter, levensovertuiging, talent en ervaring. Variatie is er altijd geweest en zal er altijd zijn. We letten vaker op verschillen dan overeenkomsten tussen mensen. Verschillen vallen namelijk meer op. We zijn als mens geneigd om samen te willen zijn met mensen die op onszelf lijken. We denken dat dat zekerheid en veiligheid biedt. Uit angst vergeten we soms dat juist variatie de samenleving verrijkt. Het is belangrijk dat we blijven zien wat ons als mens verbindt. Dankzij en ondanks verschillende achtergronden en manieren van leven. Als we gebruik maken van de overeenkomsten én verschillen van mensen, dan leven we met elkaar in plaats van naast of zelfs tegenover elkaar. Dan kan iedereen meedoen en sluiten we niemand buiten. Dat maakt onze samenleving sterker.

*Diversiteit betekent dat iedereen anders is. Dat er variatie is.
Gelijkwaardigheid betekent dat ieder mens even belangrijk is.
Inclusie betekent dat iemand mee kan doen.
Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie zijn sterk met elkaar verbonden.*

Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie op Schouwen-Duiveland

Op Schouwen-Duiveland vinden we het belangrijk dat iedereen erbij hoort. Dat betekent dat we rekening houden met elkaars overeenkomsten en verschillen. Dit is helaas nog niet voor iedereen vanzelfsprekend.

Er zijn verschillende redenen waardoor mensen niet goed mee kunnen doen. De oorzaak ligt vaak niet bij de mensen die buitensluiting ervaren, maar wordt gecreëerd door de omgeving die niet altijd goed op variatie is ingesteld. Buitensluiting kan voor mensen grote gevolgen op emotioneel, sociaal en financieel vlak hebben(1).

De gemeente is mede verantwoordelijk voor het welzijn van haar inwoners. Dit staat ook in verschillende wetten en regels(2). De gemeente *is* niet alleen verantwoordelijk, maar vindt dit ook belangrijk en *voelt* zich daarom verantwoordelijk. Zoals beschreven in haar coalitieakkoord zet de gemeente in op gelijke behandeling, voldoende representatie en gelijkwaardige participatie van alle doelgroepen in onze lokale samenleving(3).

1 We gaan dieper in op categorieën en voorbeelden van buitensluiting in hoofdstuk 2.

2 Zie bijlage 1: Kaders

3 Samen koers houden, coalitieakkoord 2022–2026 (p.4).

De gemeente ontwikkelde daarom diversiteitsbeleid(4) en een Lokale Inclusie Agenda(5). In beide documenten staan diversiteit en inclusie centraal en zijn concrete actiepunten benoemd. Ook in het *Beleidskader breed sociaal domein* staat dat 1 van de leidende principes is: 'Iedereen kan meedoen'(6)

Maar de gemeente kan inclusie niet alleen bereiken. In de afgelopen jaren hebben inwoners, partijen en samenwerkingspartners zich ingezet voor inclusie. Toch blijkt uit evaluaties(7) dat mensen buitensluiting ervaren. Daarom is het belangrijk dat we allemaal onze kennis, kunde en vaardigheden inzetten om inclusie te stimuleren én te realiseren. Iedereen kan hieraan bijdragen: de gemeente, ondernemers, organisaties, stichtingen, verenigingen, onderwijs, zorgaanbieders, samenwerkingspartners en natuurlijk alle inwoners zelf. Dit beleidsdocument is opgesteld ter ondersteuning van die bijdrage. In de uitvoering, in de Lokale Inclusie Agenda, hebben al deze groepen een belangrijke rol. De gemeente helpt en moedigt hen aan om mee te doen. Het is vervolgens aan hen om te bepalen hoe zij kunnen bijdragen.

Evaluaties, nieuw beleid en Lokale Inclusie Agenda 2025–2030

In 2024 hebben we geëvalueerd wat al goed gaat en wat nog beter kan(8). Op basis daarvan hebben we dit beleidsplan *Gelijk anders. Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie* opgesteld.

Gelijk anders. Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie geeft de ambities voor de jaren 2025 tot en met 2030 weer. De Lokale Inclusie Agenda (LIA) vertaalt deze doelen in acties. Samen zorgen ze ervoor dat we als gemeente en samenleving verder bouwen aan inclusie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 lichten we verschillende categorieën toe die mogelijk leiden tot buitensluiting van inwoners.

In hoofdstuk 3 gaan we in op beleidsambities van de gemeente Schouwen-Duiveland.

In hoofdstuk 4 beschrijven we hoe de gemeente zich inzet om de ambities te realiseren.

4 Divers Schouwen-Duiveland. Beleidsplan diversiteit 2021–2024.

5 Schouwen-Duiveland Inclusief. Lokale Inclusie Agenda (2022).

6 Beleidskader breed sociaal domein, vastgesteld in september 2025 (p.13).

7 Evaluatie diversiteitsbeleid gemeente Schouwen-Duiveland (juni 2024) en Lokale Inclusie Agenda Schouwen-Duiveland Evaluatie (augustus 2024).

8 Evaluatie diversiteitsbeleid gemeente Schouwen-Duiveland (juni 2024) en Lokale Inclusie Agenda Schouwen-Duiveland Evaluatie (augustus 2024).

Introductie

Uit de evaluaties blijkt dat er al veel goed gaat op Schouwen-Duiveland. Er zijn veel mensen die met kleine maar betekenisvolle gebaren of juist met grote acties verschillende mensen bij elkaar brengen. Bijvoorbeeld mensen die geld ophalen voor een sociaal doel, die koffie drinken bij een eenzame buurtgenoot of die Nederlands oefenen met een anderstalige. Die zich inzetten om mensen met een beperking mee te laten doen in een reguliere sport- of muziekvereniging. Die zich vrijwillig of professioneel inzetten om mensen in een kwetsbare situatie te ondersteunen. Dit zijn mooie voorbeelden van inclusie die we graag versterken.

Toch voelen sommige mensen of groepen zich buitengesloten. Dit kan ervoor zorgen dat zij niet goed kunnen meedoen in de samenleving. Ze kunnen zich dan niet volledig ontwikkelen of functioneren. Op basis van genoemde buitensluiting tijdens evaluatiegesprekken(9), hebben we hieronder een indeling gemaakt in 5 categorieën die buitensluiting (kunnen) opleveren voor inwoners. Deze lichten we toe.

Categorieën

1. Een fysieke (lichamelijke) beperking.
2. Een mentale (geestelijke) beperking.
3. Een sociale beperking en neurodivergentie.
4. Een financiële beperking.
5. Buitensluiting zonder beperking.

1. Fysieke (lichamelijke) beperking

Of je nu tijdelijk of chronisch ziek en/of beperkt bent, of het nu aangeboren is of verworven, een fysieke beperking kan betekenen dat je je niet makkelijk kunt bewegen en/of kunt meedoen in de maatschappij.

Mensen met een fysieke beperking ervaren soms letterlijke en soms figuurlijke drempels om (optimaal) mee te kunnen doen(10).

Voorbeelden van een fysieke (lichamelijke) beperking:

- Mensen met een zichtbare of onzichtbare (chronische) ziekte, handicap of aandoening, waarbij 1 of meerdere lichaamsdelen je belemmeren bij bepaalde bewegingen.
- Mensen met een zichtbare of onzichtbare (chronische) ziekte, handicap of aandoening, waarbij 1 of meerdere zintuigen zijn aangetast en niet goed functioneren.

9 Evaluatie diversiteitsbeleid gemeente Schouwen-Duiveland (juni 2024) en Lokale Inclusie Agenda Schouwen-Duiveland Evaluatie (augustus 2024).

10 Mensen die een kinderwagen duwen vallen niet in de categorie 'lichamelijke beperking', maar ervaren mogelijk dezelfde hinder als mensen met een rolstoel, rollator of scootmobiel.

2. Mentale (geestelijke) beperking

Mensen met een (tijdelijke) mentale beperking kunnen door omstandigheden niet altijd makkelijk meekomen. Soms heeft dit te maken met hun eigen gedrag, soms door gedrag uit de omgeving. Niet iedereen weet om te gaan met gedrag dat anders is dan wat ze gewend zijn. Onwetendheid en angst voor het onbekende (gedrag) is groot. Daarom stuiten mensen met een mentale beperking vaak op (lichte tot grote) weerstand van mensen in hun directe leefomgeving.

Voorbeelden van een mentale (geestelijke) beperking:

- Mensen bij wie de hersenen minder goed zijn ontwikkeld of (later) zijn aangetast.
- Mensen met een licht verstandelijk beperking (LVB).
- Mensen met dementie.
- Mensen met verward gedrag.
- Mensen met een (chronische) aandoening die onder de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) valt.
- Mensen met (chronisch) depressieve gedachten.
- Mensen met (chronisch) suïcidale gedachten.

3. Sociale beperking en neurodivergentie

Mensen met een (tijdelijke) sociale beperking en/of neurodivergentie kunnen in contacten niet altijd volgens de algemene 'norm' functioneren. Zij vertonen vaak opvallend gedrag of weten dit juist goed te verbergen. Zij voelen zich daardoor soms ook ongemakkelijk of eenzaam, omdat de omgeving hen niet altijd goed begrijpt.

Voorbeelden van een sociale beperking en/of neurodivergentie:

- Mensen die moeite hebben met het voeren van gesprekken.
- Mensen die moeite hebben met sociale relaties opbouwen/onderhouden.
- Mensen die de Nederlandse taal (nog) niet goed beheersen (bijvoorbeeld statushouders).
- Mensen met extreme verlegenheid.
- Mensen met een vorm van autisme.
- Mensen die zich niet goed kunnen concentreren of druk doen (bijvoorbeeld ADHD, ADD).
- Mensen met een persoonlijkheidsstoornis.
- Mensen met dyslexie en/of dyscalculie.
- Mensen met hoogbegaafdheid.
- Mensen met hoog sensitiviteit.

4. Financiële beperking

Mensen die (tijdelijk) beperkt of onvoldoende geld hebben voor het dagelijks leven kunnen soms niet goed meedoen. Deze mensen zullen hier niet vaak openlijk over spreken, omdat er een taboe op heerst. Of zij schamen zich er zelf voor, trekken zich terug uit het sociale leven en leven daardoor onterecht in een sociaal isolement.

Het ontbreekt ook vaak aan begrip bij mensen in hun omgeving. Mensen (en soms ook instanties) kijken vooral naar eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid en zien het vaak als 'eigen schuld' dat er onvoldoende geld is. Maar vaak ligt er een complexe problematiek onder, waarbij het niet altijd te wijten is aan de mensen zelf die te maken krijgen met financiële problematiek.

Voortdurende geldzorgen levert heel veel stress en onzekerheid op. En (langdurige) stress uit zich ook vaak in problemen in de lichamelijke en geestelijke gezondheid van henzelf en hun naasten (bijvoorbeeld gezinsleden).

Er zijn verschillende regelingen om een (tijdelijke) aanvulling op de financiën te krijgen en/of om deel te nemen aan activiteiten. Hiervoor moeten deze mensen aankloppen bij instanties. Deze worden niet altijd als laagdrempelig ervaren, waardoor de situatie langer aanhoudt dan wenselijk en nodig.

Voorbeelden van een financiële beperking:

- Niet kunnen voldoen aan betalingsverplichtingen voor basisbehoeften, zoals huur, zorgverzekering, energiekosten, kleding, voedsel.
- Onvoldoende schoolspullen voor kinderen kunnen kopen.
- Onvoldoende geld om met het openbaar vervoer te reizen.
- Niet kunnen deelnemen aan activiteiten die geld kosten.
- Onvoldoende financiële ruimte voor onvoorziene uitgaven of noodsituaties.
- Afhankelijkheid van voedselbanken of andere noodhulpvoorzieningen.
- Geen toegang tot digitale middelen (computer, internet) door gebrek aan financiële middelen.
- Beperkte mogelijkheden om gezonde voeding te kopen, wat kan leiden tot gezondheidsproblemen.
- Onvoldoende budget voor sociale contacten, zoals verjaardagen of uitstapjes.

5. Buitensluiting zonder beperking

Er worden ook mensen buitengesloten van de samenleving zonder dat zij beperkingen hebben. Deze categorie mensen kan soms niet makkelijk meedoen in de maatschappij, omdat zij volgens anderen niet aan 'de norm' voldoen. Dit kan bijvoorbeeld gaan om plaatselijke en ongeschreven gedachtengoed en/of gedragscodes die in bepaalde groeperingen voorkomen. Als je daar niet precies inpast, levert dit buitensluiting op. Ook kan dit leiden tot pestgedrag en ongelijke behandeling. Dit laatste heet discriminatie. Discriminatie wordt soms bewust toegepast, maar kan ook onbedoeld het gevolg zijn van iemands gedrag.

Het is in sommige gemeenschappen lastig om over dergelijke buitensluiting/discriminatie te spreken en om naar ondersteunende instanties toe te stappen, omdat de oplossing voornamelijk binnen de eigen kring lijkt te worden gezocht. Organisaties die ondersteuning bieden en de gemeente ontvangen niet altijd de werkelijke hoeveelheid signalen over wat er speelt in de samenleving en kan daardoor ook niet altijd goed inspelen op wat er nodig is.

Voorbeelden van buitensluiting zonder beperking (discriminatiegronden):

- herkomst/huidskleur (racisme)
- leeftijd
- politieke gezindheid
- burgerlijke staat
- geloof
- levensovertuiging
- seksuele gerichtheid
- handicap of chronische ziekte
- geslacht en gender
- nationaliteit
- arbeidsduur
- of op welke grond dan ook

Onbedoelde/onbewuste en bedoelde/bewuste buitensluiting

Hoewel de meeste mensen het goed met elkaar voor hebben, zijn er toch manieren waarop iemand buitengesloten wordt of zich buitengesloten kan voelen. Ook de manier waarop het (digitale) leven is ingericht, zorgt er onbedoeld voor dat (overheids-)systemen soms buitensluiting tot gevolg hebben.

De gevolgen van buitensluiting

Als mensen niet mee kunnen doen of zich buitengesloten voelen, heeft dat grote gevolgen. Ze kunnen zich bijvoorbeeld somber, angstig of eenzaam voelen. Dit kan leiden tot stress, lichamelijke klachten of zelfs ziekte. Soms zoeken mensen troost in ongezonde gewoonten, zoals het gebruik van alcohol of andere middelen. Buitensluiting raakt dus niet alleen de geest, maar ook het lichaam. Dit kan ook weer tot gevolg hebben dat werken niet meer volledig gaat, wat economisch verstrekkende gevolgen kan hebben. Buitensluiting raakt vaak niet alleen de persoon in kwestie, maar ook hun naasten.

De weg naar ondersteuning of hulp

Als je weet dat er een weg naar ondersteuning of hulp is, kun je naar die weg vragen. Maar wat als je niet weet dat er een weg is? Dan stel je ook geen vraag en vind je ook niet de ondersteuning die beschikbaar is. Het is dus belangrijk dat de gemeente en ondersteuningsorganisaties samen de weg naar ondersteuning of hulp voor iedereen eenvoudig en begrijpelijk houden, zichtbaar en toegankelijk maken. Voor mensen die zelf ondersteuning nodig hebben en voor hun naasten.

Waar willen we naartoe op Schouwen-Duiveland?

3

Introductie

Iedereen verdient een plek in onze samenleving. Toch blijkt uit evaluaties en gesprekken met inwoners dat meedoen niet altijd vanzelfsprekend is. Daarom spreken we als gemeente uit waar we naartoe willen: een samenleving waarin iedereen zich gezien, gehoord en gewaardeerd voelt.

In dit hoofdstuk schetsen we onze ambities voor de komende jaren. Die ambities zijn richtinggevend en geven aan welke waarden wij als gemeente vooropstellen: diversiteit erkennen, gelijkwaardigheid bevorderen en inclusie actief vormgeven.

We willen een gemeente zijn die:

- **veelzijdig** is in haar samenleving en beleid;
- **veerkrachtig** omgaat met uitdagingen en verschillen;
- **toegankelijk** is in fysieke, mentale, sociale en financiële zin;
- en **verbindend** optreedt, zowel intern als in samenwerking met partners en inwoners.

Deze ambities vormen het hart van ons diversiteits-, gelijkwaardigheids- en inclusiebeleid. In de Lokale Inclusie Agenda zijn ze vertaald naar concrete(re) acties die uitvoering geven aan deze koers. In dit hoofdstuk leggen we eerst de ambities uit. Daarna leest u hoe we als gemeente, samen met anderen, invulling geven aan deze doelstellingen.

Ambitie 1: een veelzijdige gemeente

Kernwoorden: diversiteit, gelijkwaardigheid, inclusie en ontmoeting

Dat ieder mens verschillend is zorgt vanzelf voor diversiteit. Omdat iedereen automatisch al onderdeel uitmaakt van de samenleving is het vooral belangrijk om elkaar te zien, te horen, te begrijpen en te waarderen. Dat kan alleen als je elkaar bereid bent elkaar (beter) te leren kennen. Door je ontvankelijk op te stellen voor wie 'anders' is, vergroot je verdraagzaamheid en respect voor elkaar. Pas dan kun je vanuit gelijkwaardigheid naar jezelf en anderen kijken. Een sleutel tot succes hierbij is het mogelijk maken van werkelijke ontmoeting. Daaruit ontstaan nieuwe netwerken, waarbij wederkerigheid vanzelfsprekend is.

De gemeente Schouwen-Duiveland erkent en ondersteunt de LHBTIQ+ inwoners als volwaardig onderdeel van onze diverse samenleving. We streven ernaar een LHBTIQ+-vriendelijke gemeente te zijn, waarin iedereen zich veilig, geaccepteerd en zichtbaar voelt, ongeacht seksuele oriëntatie, genderidentiteit of -expressie.

Wat doen we al?

- Uitvoering geven aan de Participatiewet, met aandacht voor een inclusieve arbeidsmarkt.
- Werken aan de opvang van asielzoekers en Oekraïense ontheemden en de huisvesting van statushouders.
- Uitvoering geven aan de wet Inburgering.
- Ontwikkelen van een inclusieve woon(zorg)visie.
- Opvang en huisvesting van statushouders.

- De *Stimuleringsregeling voorkomen van eenzaamheid*, waarbij ontmoeting centraal staat.
- Subsidies verstrekken aan diverse activiteiten van verschillende stichtingen en verenigingen.
- Investeren in een gevarieerde leefomgeving en gevarieerde (vrijtijds-)voorzieningen.

Waar zetten we op in?

- Voortzetten waar we al actief mee bezig zijn.
- Het stimuleren van bewustwording van het belang van diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie.
- Wederzijdse verdraagzaamheid en respect stimuleren door ontmoeting tussen verschillende soorten (groepen) mensen te faciliteren.
- Onderzoeken van mogelijke alternatieve woonvormen die inclusie bevorderen.

Ambitie 2: een veerkrachtige gemeente

Kernwoorden: erkenning, creativiteit, kansrijkheid

Het leven biedt allerlei gewenste en minder gewenste uitdagingen. Met een goede balans tussen draaglast en draagkracht kunnen we die uitdagingen aan. Voor het ontwikkelen en behouden van draagkracht is creativiteit noodzakelijk. Een creatieve kijk op het leven biedt namelijk verschillende mogelijkheden om met bepaalde situaties om te gaan. Vanuit het erkennen van de realiteit ontstaat het vermogen creatief en veerkrachtig te handelen.

Het is voor zowel individuen als groepen als voor organisaties en instanties belangrijk om de realiteit te blijven zien. Dat wat minder gemakkelijk verloopt, verdient het extra om goed gezien te worden. Pas dan kunnen we gezamenlijk kansen creëren, waar (op termijn) iedereen baat bij heeft. Want om mee te blijven doen in de samenleving, moeten we oog hebben voor mensen die minder kansen krijgen.

Wat doen we al?

- Uitvoering geven aan de Jeugd- en Participatiewet.
- Het uitvoeren van uitvoeringsprogramma BLOEI!
- Het uitvoeren van uitvoeringsprogramma Schouwen-Duiveland Vitaal.
- Het toepassen van aanvullende ondersteuning en regelingen naast de (wettelijk) verplichte.
- Het inzetten van de cultuurvisie.
- Inzetten op kwalitatief en betaalbaar aanbod van zorg en welzijn.
- Het op maat beoordelen en toekennen van aanvragen voor voorzieningen.
- Inzetten op Welzijn op Recept en het Verkennend Gesprek.
- Het hanteren en toepassen van het Vrijwilligersbeleid.

Waar zetten we op in?

- Voortzetten waar we al actief mee bezig zijn.
- Bespreekbaar maken van (tijdelijke) beperkingen en hoe we daarmee om (willen) gaan.
- Stimuleren van gelijke kansen (anders investeren om gelijkheid te creëren).
- Stimuleren van creativiteit en mentale veerkracht.
- Laagdrempelige toegang tot welzijnsvoorzieningen en ondersteunende middelen.
- Inrichten van een vitale samenleving vanuit het brede concept Positieve Gezondheid¹¹ : stimuleren van een gezonde leefstijl, preventie en signalering van gezondheidsrisico's met oog voor sociale, mentale en fysieke en financiële veerkracht.

¹¹ Een bredere kijk op gezondheid dan enkel medisch, ontwikkeld door Machteld Huber. Zie ook Beleidskader breed sociaal domein, p.12.

Ambitie 3: een toegankelijke gemeente

Kernwoorden: vriendelijkheid en veiligheid

Om actief mee te willen en kunnen doen in de samenleving is een gevoel van 'erbij horen' nodig. Of het nu in verenigingsverband is of in de wijk waarin je woont, iedereen wil zich veilig en vertrouwd voelen en met vriendelijkheid worden benaderd. 'Erbij' horen vraagt om 2-richtingsverkeer: een uitnodiging van anderen om deel te nemen (erbij te komen) en een actieve houding om een plek in te nemen (ergens naartoe te stappen). Voor beiden is het belangrijk om zowel de mentale als sociale vaardigheden én om de fysieke en financiële mogelijkheden te hebben.

Wat doen we al?

- Inzetten van Platform Toegankelijk Schouwen-Duiveland.
- Toegankelijkheidsaanpassingen aan openbare wegen en gebouwen.
- Maatwerk waar mogelijk via de Wet Maatschappelijke Opvang.
- Ondersteunen van *Discriminatie.nl/Zeland* (meldpunt en klachtenbehandeling).
- Deelname aan het regionale Zeeuws Deltaplan.(12)
- Inzetten op Dementievriendelijk gemeente.
- Het uitvoeren van minimabeleid, met aanvullende maatregelen.(13)

Waar zetten we op in?

- Voortzetten waar we al actief mee bezig zijn.
- Fysieke toegankelijkheid.
- Mentale toegankelijkheid.
- Sociale toegankelijkheid.
- Financiële toegankelijkheid.

Ambitie 4: een verbindende gemeente

Kernwoorden: inclusie en zichtbaarheid

De gemeente Schouwen-Duiveland heeft een belangrijke voorbeeldfunctie om verbinding te blijven zien en te leggen waar nodig. Dit betekent onder meer dat zij in de hele organisatie een afspiegeling is van de samenleving, zich inzet om een gezondheidsvaardige organisatie(14) te zijn, een sterk verbindende factor is in netwerken, inclusie agendeert op verschillende beleidsterreinen en in overlegstructuren, gebruik maakt van adviesorganen en subsidievoorwaarden stelt om inclusieactiviteiten te bevorderen.

Wat doen we al?

- Investeren in de bereikbaarheid van medewerkers van gemeente Schouwen-Duiveland.
- Inzetten van kwaliteitsmedewerkers.
- Adviseren van team Communicatie op gewenst taalgebruik en communicatiemiddelen/kanalen.
- Nieuwe (beleids-)medewerkers volgen verplicht cursussen schriftelijk taalgebruik.
- Het versterken van netwerken: partners aan elkaar koppelen.
- Gebruik maken van ervaringsdeskundigen, inwonersbetrokkenheid en adviesorganen.

12 Dit betreft een samenwerking met *Discriminatie.nl/Zeland* en Zeeuwse gemeenten.

13 Zoals vervoersmogelijkheden voor mensen met een minimuminkomen.

14 Volgens Pharos voldoet een gezondheidsvaardige organisatie aan een aantal kenmerken, die inclusie bevordert. (Pharos, <https://www.pharos.nl/kennisbank/model-10-kenmerken-van-een-gezondheidsvaardige-organisatie>, augustus 2025)

- Bestuurlijk agenderen van belangrijke onderwerpen in diverse gremia.
- Inzetten van laagdrempelige subsidieregelingen om ontmoetingsactiviteiten te bevorderen.
- Inzetten van subsidies om verscheidenheid in aanbod te stimuleren.

Waar zetten we op in?

- Voortzetten waar we al actief mee bezig zijn.
- De gemeente Schouwen-Duiveland (als organisatie):
 - a. geeft als organisatie het goede voorbeeld op het gebied van diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie;
 - b. hanteert een inclusieve benadering voor inwoners en haar medewerkers;
 - c. is een laagdrempelige organisatie voor informatie en aanvragen;
 - d. hanteert duidelijke communicatie naar buiten toe;
 - e. is een gezondheidsvaardige organisatie⁽¹⁵⁾, die toegankelijk en begrijpelijk is voor iedereen.

¹⁵ Volgens Pharos voldoet een gezondheidsvaardige organisatie aan een aantal kenmerken, die inclusie bevordert. (Pharos, <https://www.pharos.nl/kennisbank/model-10-kenmerken-van-een-gezondheidsvaardige-organisatie>, augustus 2025)

Hoe werkt gemeente Schouwen-Duiveland aan de ambities?

4

Introductie

Als gemeente nemen we onze verantwoordelijkheid om de ambities te behalen. Ook inwoners, stichtingen, verenigingen, organisaties en ondernemers hebben hun eigen verantwoordelijkheid in het uitdragen, nastreven en stimuleren van diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie. Een groot aantal (samenwerkings-) partners van de gemeente werkt al structureel mee aan het bereiken van de ambities en resultaten. Sommige samenwerkingspartners werken op incidentele basis mee. Dit doen zij zelfstandig en/of in samenwerking met de gemeente. Ongeacht de vorm is uiteindelijk iedereen verantwoordelijk voor diens eigen deel. We wensen en verwachten van inwoners, partners en partijen dat zij zich actief inzetten voor het bereiken van een diverse, gelijkwaardige en inclusieve samenleving. Als gemeente zetten wij de komende jaren actief in op de punten waar we direct invloed op hebben.

Middelen

In de periode 2025–2030 zetten we daarom de volgende middelen in:

1. Lokale Inclusie Agenda 2025–2030

De Lokale Inclusie Agenda is de op hoofdlijnen en concretere uitwerking van de ambities.

2. Verantwoordelijkheid bij de afdelingen

Afdelingshoofden en teammanagers van de gemeente zijn verantwoordelijk voor het nastreven en behalen van de ambities binnen hun afdeling. Ze werken ook samen met andere teams om overkoepelende doelen te halen. In overlegstructuren zal diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie terugkerend ter sprake komen.

3. Subsidies

De gemeente stimuleert diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie bij (potentiële) partners en partijen door middel van subsidieverlening.

4. Ondersteuning en hulp

De gemeente draagt zorg voor de wettelijke voorzieningen van en/of verwijzing naar (professionele) ondersteuning en/of hulp aan mensen die dit wensen of nodig hebben. Met het verbeteren van de toegang tot welzijns- en zorgvoorzieningen, mede door inzet van Sterke Lokale Teams¹⁶, wordt hier op toegezien.

5. Budget

De gemeenteraad stelt tot eind 2030 structureel een bedrag van € 20.000 beschikbaar voor een stimuleringsregeling Diversiteit, Gelijkwaardigheid en Inclusie.

6. Communicatie

Zowel intern als extern wordt *Gelijke anders. Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie* samen met de *Lokale Inclusie Agenda* onder de aandacht gebracht. De gemeente maakt dit bekend via de gebruikelijke communicatiekanalen.

7. Monitoring en evaluatie

Toezicht op uitvoering van het beleid vindt plaats via de afdelingshoofden en teammanagers. De gemeenteraad wordt door betreffende (beleids-)medewerkers via de gebruikelijke update momenten op de hoogte gehouden van de inspanningen en behaalde resultaten.

¹⁶ Zie *Beleidskader breed sociaal domein*, vastgesteld in september 2025.

Bijlage 1: Kaders

Sommige wetten/kaders zijn direct en anderen indirect verbonden aan dit beleidsdocument. We gaan niet expliciet in op deze wetten/kaders, al liggen ze wel ten grondslag aan dit document.

Wettelijke kaders

- [Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap](#).
- [Wet publieke gezondheid \(Wpg\)](#).
- [Wet gemeentelijke antidiscrimatievoorzieningen \(Wga\) \(17\)](#)
- [Wet maatschappelijke ondersteuning \(Wmo\)](#)
- [Jeugdwet](#)
- [Participatiewet](#)
- [Omgevingswet](#)
- [Wet op het primair onderwijs](#)

Landelijke kaders

- [Gezond en Actief Leven Akkoord](#)
- [Integraal Zorg Akkoord](#)

Regionale kaders

- Regionaal Kader Gezondheid Oosterschelderegio 2022–2025
- Transitieplan GGD – Toekomst Jeugd Gezondheidszorg (JGZ)
- Zeeuws Delta Plan (Discriminatie.nl Zeeland)

Lokale kaders

- Samen koers houden, coalitieakkoord 2022–2026.
- Algemene subsidieverordening 2023 (ASV 2023).
- Onderwijsakkoord en nieuw onderwijshuisvestingsplan voor onderwijs en kinderopvang.
- Beleidskader breed sociaal domein, vastgesteld in september 2025.

17 Ten tijde van schrijven loopt er een traject van een stelselherziening van antidiscrimatievoorzieningen. Dit heeft gevolgen voor de gemeente. Gemeenten zullen een apart antidiscrimatiebeleid moeten opstellen en uitvoeren. Het Rijk streeft er naar om een nieuwe wet en het daarmee samenhangende antidiscrimatiebeleid in te laten gaan per 1 januari 2027.

Laan van St. Hilaire 2
4301 SH Zierikzee

Postadres:
Postbus 5555
4300 JA Zierikzee

T (0111) 452 000

E gemeente@schouwen-duiveland.nl
W www.schouwen-duiveland.nl